

Warszawa, dnia 4 marca 2013 r.

Poz. 284

PROGRAM WYKONAWCZY

**między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdawii w dziedzinie kultury,
edukacji i nauki na lata 2012–2014,**

podpisany w Kiszyniowie dnia 3 grudnia 2012 r.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Mołdawii, zwane dalej „Stronami”,

opierając się na zasadach poszanowania praw człowieka, otwartości, tolerancji i dialogu kultur,

pragnąc rozwoju współpracy w dziedzinie kultury, edukacji, nauki, oraz w zakresie spraw młodzieży i sportu,

mając szczególnie na uwadze bezpośrednie i twórcze kontakty międzyludzkie,

w celu realizacji *Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Mołdowa o współpracy kulturalnej i naukowej*, sporządzonej w Kiszyniowie dnia 10 grudnia 1997 roku, uzgodniły, co następuje:

I. Kultura

Artykuł 1

Strony będą popierać organizację koncertów, spektakli teatralnych i innych wydarzeń artystycznych w państwie drugiej Strony.

Artykuł 2

Strony będą wymieniać informacje na temat organizacji festiwali, konkursów i innych wydarzeń międzynarodowych, oraz będą zachęcać artystów i grupy artystyczne do udziału w wydarzeniach kulturalnych organizowanych w państwie drugiej Strony.

Artykuł 3

1. Strony będą wspierać współpracę w dziedzinie folkloru poprzez wymianę grup folklorystycznych w ramach międzynarodowych festiwali i konkursów organizowanych w obu państwach.

2. Strony będą rozwijać bezpośrednią współpracę między instytucjami i organizacjami działającymi w dziedzinie sztuki ludowej w celu wymiany, na zasadach wzajemności, specjalistów w tej dziedzinie.

Artykuł 4

Strony będą wspierać organizowanie w państwie drugiej Strony wystaw sztuki współczesnej i dawnej. Szczegóły współpracy będą uzgadniane przez zainteresowane instytucje.

Artykuł 5

Strony rozważą możliwość organizacji Dni Kultury Mołdawskiej w Rzeczypospolitej Polskiej oraz Dni Kultury Polskiej w Republice Mołdawii.

Artykuł 6

Strony będą wspierać bezpośrednią współpracę między polskimi i mołdawskimi instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze muzealnictwa oraz ochrony dziedzictwa kulturowego.

Artykuł 7

Strony będą współpracować w celu niedopuszczenia do nielegalnego wwozu, wywozu i przekazywania dóbr kultury stanowiących ich dziedzictwo kulturalne, zgodnie z przepisami prawnymi obowiązującymi w danym państwie oraz konwencjami międzynarodowymi, których oba państwa są stronami.

Artykuł 8

Strony będą współpracować w dziedzinie ochrony praw autorskich i pokrewnych, zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w danym państwie i konwencjami międzynarodowymi, których oba państwa są Stronami.

Artykuł 9

Strony będą popierać bezpośrednią współpracę pomiędzy bibliotekami publicznymi, a zwłaszcza Bibliotekami Narodowymi obu państw, w zakresie wymiany specjalistów, informacji, publikacji. Strony będą dążyć do realizacji wspólnych projektów szkoleniowych w dziedzinie popularyzacji książek, działalności wydawniczej i bibliotecznej.

Artykuł 10

Strony będą współpracować w dziedzinie kinematografii, wspierać wzajemną organizację przeglądów filmowych i brać udział w wydarzeniach filmowych organizowanych w państwie każdej ze Stron.

Artykuł 11

Strony będą rozwijać współpracę w dziedzinie edukacji artystycznej poprzez:

- 1) nawiązanie bezpośrednich kontaktów między szkołami oraz uczelniami artystycznymi;
- 2) wymianę studentów, doktorantów, nauczycieli akademickich i pracowników naukowych;
- 3) udział w konferencjach, sympojach i spotkaniach naukowych poświęconych tym zagadnieniom organizowanych w obydwu państwach.

Artykuł 12

Strony będą wspierać współpracę realizowaną na podstawie *Porozumienia o współpracy między Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych Rzeczypospolitej Polskiej*

a Państwową Służbą Archiwalną Republiki Mołdowa, podpisanego w Warszawie dnia 29 maja 2004 roku, zwracając szczególną uwagę na zapewnienie dostępu badaczy do zasobów archiwalnych obydwu państw.

Artykuł 13

Strony będą popierać współpracę na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury (UNESCO) w dziedzinie kultury, edukacji i nauki oraz bezpośrednią współpracę między Polskim Komitetem ds. UNESCO i Mołdawską Narodową Komisją do spraw UNESCO.

II. Edukacja i nauka

Artykuł 14

Strony będą współpracować zwracając szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- 1) wymianę doświadczeń, materiałów informacyjnych i dydaktycznych w dziedzinie edukacji, modernizacji i reformy szkolnictwa wyższego w ramach celów określonych przez Proces Boloński;
- 2) popieranie nauki języka polskiego jako obcego w szkołach wyższych, w tym w szczególności: na Uniwersytecie Państwowym Mołdawii i na Uniwersytecie Państwowym „Alecu Russo” w Bielcach, między innymi przez kształcenie kadr nauczycielskich i zapewnienie odpowiedniego wyposażenia dydaktycznego tych ośrodków;
- 3) zapewnienie możliwości nauczania języka polskiego i niektórych przedmiotów w języku polskim obywatelom Republiki Mołdawii pochodzenia polskiego w ramach systemu oświaty Republiki Mołdawii;
- 4) popieranie bezpośredniej współpracy między szkołami, placówkami systemu oświaty i szkołami wyższymi;
- 5) popieranie wspólnych imprez naukowych, w tym konferencji, sympojach oraz konkursów dla młodzieży.

Artykuł 15

1. Strona mołdawska przyjmie corocznie do 10 obywateli polskich w celu odbycia staży naukowych, w łącznym wymiarze 45 miesięcy, bez pobierania opłaty na naukę.
2. Strona polska przyjmie corocznie, bez pobierania opłaty za naukę: do 5 obywateli Republiki Mołdawii na studia wyższe (I i II stopnia); do 5 obywateli Republiki Mołdawii na studia doktoranckie lub staże naukowe.
3. Kierunki studiów i liczba kandydatów na studia wyższe, studia doktoranckie i staże naukowe będą uzgadniane corocznie między Stronami.

Artykuł 16

Dzieci pracowników przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdawii mają prawo do nauki w szkołach publicznych wszystkich szczebli w państwie drugiej Strony, bez pobierania opłat za naukę, zgodnie z przepisami obowiązującymi w każdym z państw Stron.

Artykuł 17

Strona polska, w porozumieniu ze Stroną mołdawską, skieruje corocznie do Republiki Mołdawii:

- 1) nauczycieli języka polskiego i nauczycieli innych przedmiotów nauczanych w języku polskim do pracy dydaktycznej w przedszkolach i szkołach na terytorium Republiki Mołdawii, do których uczęszczają dzieci pochodzenia polskiego;
- 2) nauczycieli akademickich - specjalistów w dziedzinie języka polskiego i literatury polskiej - do pracy w szkołach wyższych Republiki Mołdawii.

Liczba nauczycieli i pracowników dydaktycznych będzie uzgadniana corocznie.

Artykuł 18

Strona polska przyjmie corocznie na letnie kursy języka polskiego i literatury polskiej nauczycieli akademickich i studentów wydziałów pedagogiki, języków obcych i lektoratów języka polskiego z Republiki Mołdawii.

Liczba nauczycieli akademickich i studentów będzie uzgadniana corocznie.

Artykuł 19

Strony będą udzielać sobie wzajemnej pomocy w zakresie zaopatrywania placówek oświatowych w podręczniki, literaturę metodologiczną i inne środki dydaktyczne w celu zaspokojenia potrzeb oświatowych osób pochodzenia polskiego, jak również w zakresie zaopatrywania w materiały dydaktyczne nauczycieli języka polskiego w szkołach wyższych Republiki Mołdawii.

Artykuł 20

Strony będą popierać rozwój bezpośredniej współpracy między szkołami wyższymi i jednostkami naukowymi, prowadzonej na podstawie zawartych między nimi umów.

Artykuł 21

Strony będą sprzyjać udziałowi naukowców i specjalistów w seminariach naukowych, konferencjach i innych imprezach, a warunki finansowe będą określone każdorazowo przez organizatorów.

Artykuł 22

Strony będą wspierać realizację wspólnych przedsięwzięć aktywizujących proces nauczania i stymulujących potrzeby poznawcze młodego pokolenia (w szczególności konkursy, olimpiady, międzynarodowe zawody, programy artystyczne, letnie wakacje dla uczniów i studentów). Warunki uczestnictwa będą ustalane bezpośrednio między zainteresowanymi instytucjami.

Artykuł 23

Strony będą popierać współpracę między Polską Akademią Nauk i Akademią Nauk Mołdawii prowadzoną na podstawie *Porozumienia o współpracy naukowej między Polską Akademią Nauk i Akademią Nauk Republiki Mołdowa*, podpisanego w Krakowie dnia 29 maja 1991 roku.

Artykuł 24

1. Strony będą wspierać na swoim terytorium, zgodnie z prawem wewnętrznym każdej ze Stron, przedsięwzięcia kulturalne, szkoleniowe i naukowe organizacji pozarządowych założonych w Rzeczypospolitej Polskiej przez osoby pochodzenia mołdawskiego, i w Republice Mołdawii przez osoby pochodzenia polskiego.

2. Strony umożliwią uzyskiwanie przez organizacje, o których mowa w ustępie 1, pomocy finansowej i rzeczowej z zagranicy. Pomoc rzeczowa zostanie zwolniona z opłat celnych, jeśli taką możliwość przewidują przepisy obowiązujące w państwie tej Strony, na terytorium której jest przywożona.

III. Młodzież i Sport

Artykuł 25

1. Strony będą popierać wszechstronną współpracę młodzieży poprzez:
- 1) udział młodzieży w Programie Unii Europejskiej „Młodzież w działaniu”;
 - 2) programy wymiany stypendialnej dla młodzieży;
 - 3) wymianę doświadczeń między specjalistami i ekspertami w dziedzinach związanych z młodzieżą;

- 4) wymianę doświadczeń między stowarzyszeniami, organizacjami rządowymi i pozarządowymi, sprzyjanie współpracy między narodowymi i regionalnymi centrami młodzieżowymi;
- 5) podniesienie zainteresowania szkoleniami i badaniami w zakresie polityki młodzieżowej - organizacja konferencji lub seminariów dotyczących młodzieży;
- 6) wspólne rozwijanie i realizację programów młodzieżowych;
- 7) wspólne organizowanie letnich szkół w obu państwach.

2. Zainteresowane instytucje i organizacje będą ustalać zasady wymiany i warunki jej finansowania.

Artykuł 26

1. Strony będą popierać bezpośrednią współpracę federacji, stowarzyszeń i klubów sportowych obu państw.

2. Współpraca instytucji sportowych będzie obejmować:

- 1) popularyzację sportów i kultury fizycznej;
- 2) wymianę doświadczeń oraz materiałów naukowych i dydaktycznych;
- 3) organizację seminariów i szkoleń podnoszących kwalifikacje specjalistów kultury fizycznej;
- 4) wymianę doświadczeń w zakresie sportu dla wszystkich, walki z dopingiem oraz zapewnienia bezpieczeństwa na imprezach sportowych;
- 5) wymianę trenerów i szkoleniowców różnych sportów.

3. Zainteresowane instytucje będą ustalać zasady wymiany i warunki jej finansowania.

IV. Informacja

Artykuł 27

Strony będą popierać wymianę informacji między odpowiednimi instytucjami w obu państwach poprzez dostarczanie publikacji naukowych i kompendiów umożliwiających zapoznanie się z historią, geografią i kulturą obu krajów.

Artykuł 28

Strony będą popierać współpracę w dziedzinie publicznej radiofonii i telewizji w obu państwach, a także współpracę redakcji dzienników i czasopism. Współpraca ta realizowana będzie każdorazowo na podstawie odrębnych dwustronnych porozumień zawieranych pomiędzy zaangażowanymi podmiotami.

Artykuł 29

Strony będą wspierać współpracę pomiędzy publicznymi stacjami telewizyjnymi obu państw w ramach organizacji międzynarodowych, do których stacje telewizyjne należą oraz będą sprzyjać rozpowszechnianiu przez telewizje publiczne filmów i programów poświęconych tematyce kulturalnej, historycznej i oświatowej udostępnianych przez te telewizje na podstawie umów licencyjnych i na zasadach wzajemnej wymiany programowej określanej każdorazowo odrębnymi umowami w przedmiotowej sprawie.

Artykuł 30

Telewizje publiczne obu państw dołożą wszelkich starań w celu renegotjacji Umowy między Telewizją Polską S.A. i Teleradio Mołdowa, podpisanej w Kiszyniowie dnia 7 lutego 1997 roku, w ramach której określą zasady współpracy programowej i instytucjonalnej dostosowane do współczesnych warunków funkcjonowania rynku medialnego w Europie.

V. Warunki wymiany osobowej

Artykuł 31

Wymiana osobowa odbywać się będzie w ramach akademickich i doktoranckich programów wymiany stypendialnej, jak również szkoleń naukowo - badawczych, kursów językowych, delegowania do szkół wyższych nauczycieli akademickich - specjalistów w dziedzinie języka polskiego i literatury polskiej oraz języka mołdawskiego i literatury mołdawskiej oraz nauczycieli języka polskiego, a także wizyt krótkoterminowych.

Artykuł 32

W przypadku stanów nagłych mających miejsce podczas pobytu osób delegowanych w ramach Programu na terytorium drugiej Strony, Strona przyjmująca zapewni im opiekę medyczną. Strona wysyłająca zapewni, że osoba delegowana w ramach Programu będzie posiadała polisę ubezpieczeniową, spełniającą kryteria przewidziane w przepisach prawa obowiązującego na terytorium Strony przyjmującej, gwarantującą pokrycie kosztów niezbędnego leczenia w przypadkach nagłych zachorowań lub nieszczęśliwych wypadków, jak również pokrycie kosztów transportu sanitarnego do państwa zamieszkania.

Artykuł 33

1. Uczestnikom wymiany na podstawie Artykułu 15 Programu Strona przyjmująca zapewni:
 - 1) bezpłatną naukę lub staż w publicznych szkołach wyższych oraz jednostkach uprawnionych do prowadzenia studiów doktoranckich;
 - 2) zakwaterowanie (odpłatne) w domach studenckich na warunkach oferowanych własnym obywatelom.
2. Strona wysyłająca zapewni, że uczestnicy wymiany będą posiadali środki finansowe wystarczające do pokrycia kosztów przejazdu, utrzymania i zakwaterowania.
3. Dokumenty kandydatów na następny rok akademicki zostaną wysłane drogą dyplomatyczną do końca kwietnia każdego roku.

Artykuł 34

1. Pracownikom skierowanym na podstawie Artykułu 17 Programu w celu wykonywania zadań dydaktycznych w Republice Mołdawii, Strona mołdawska zapewni:

- 1) miesięczne wynagrodzenie za okres, na który pracownik został skierowany oraz wynagrodzenie za urlop, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Republice Mołdawii;
 - 2) zwolnienie z opłat państwowych za wydawanie pozwolenia na pracę, pozwolenia na pobyt oraz pozwolenia na pobyt czasowy.
2. Strona polska pokryje koszty podróży skierowanych nauczycieli akademickich i nauczycieli. Dokumenty nauczycieli akademickich i nauczycieli zostaną wysłane drogą dyplomatyczną nie później niż do 15 maja każdego roku.

Artykuł 35

Osobom uczestniczącym w wymianie na podstawie Artykułu 18 Programu, Strona przyjmująca pokryje koszty uczestnictwa w kursie, z wyłączeniem kosztów podróży, które będą pokryte przez uczestników.

Artykuł 36

Osoby, które podjęły naukę na studiach wyższych, studiach doktoranckich oraz stażach naukowych przed wejściem w życie Programu, będą kontynuowały naukę do czasu jej ukończenia na wcześniej ustalonych warunkach.

VI. Postanowienia końcowe

Artykuł 37

Program nie wyklucza możliwości innych form współpracy w dziedzinie kultury, edukacji, nauki, młodzieży i sportu, pod warunkiem uzgodnienia ich na drodze dyplomatycznej.

Artykuł 38

1. Za obopólną zgodą Stron do Programu mogą być wniesione zmiany i uzupełnienia w oddzielnie sporządzonych protokołach stanowiących nieodłączną część Programu.
2. Sprawy sporne i rozbieżności między Stronami wynikłe z interpretacji lub stosowania Programu będą rozstrzygane na drodze negocjacji i konsultacji.

Artykuł 39

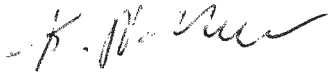
Przedsięwzięcia wynikające z przyjęcia postanowień Programu będą finansowane przez każdą ze Stron ze środków planowanych przez poszczególnych dysponentów w ramach ich budżetów, bez ubiegania się o dodatkowe środki na ten cel.

Artykuł 40

Program wejdzie w życie z dniem podpisania i będzie obowiązywał do dnia 31 grudnia 2014 roku. Program pozostanie w mocy do wejścia w życie nowego Programu, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2015 roku.

Podpisano w *Kișyniowie*dnia *3 grudnia 2012* roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, mołdawskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne; w razie rozbieżności przy ich interpretacji tekst w języku angielskim będzie uważany za rozstrzygający.

**Z upoważnienia Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej**

**Z upoważnienia Rządu
Republiki Mołdawii**

**PROGRAM EXECUTIV
ÎNTRU GUVERNUL REPUBLICII POLONE
ȘI
GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
ÎN DOMENIUL CULTURII, EDUCAȚIEI ȘI ȘTIINȚEI
PE ANII 2012 – 2014**

Guvernul Republicii Polone și Guvernul Republicii Moldova, denumite în continuare „Părți”,

având la bază principiile respectării drepturilor omului, deschiderii, toleranței și dialogului intercultural,

dorind să dezvolte cooperarea în domeniul culturii, educației, științei, și domeniile ce țin de tineret și sport,

acordând atenție deosebită contactelor directe și de creație interpersonale,

în scopul implementării Acordului între Guvernul Republicii Polone și Guvernul Republicii Moldova privind colaborarea culturală și științifică, semnat la Chișinău la 10 decembrie 1997,

au convenit asupra următoarelor:

I. Cultura

Articolul 1

Părțile vor susține organizarea concertelor, spectacolelor teatrale, și a altora evenimente artistice în țara celeilalte Părți.

Articolul 2

Părțile vor face schimb de informații despre organizarea festivalurilor, concursurilor și altor evenimente internaționale, și vor încuraja participarea artiștilor și a colectivelor artistice la evenimente culturale organizate în țara celeilalte Părți.

Articolul 3

1. Părțile vor susține cooperarea în domeniul artei populare prin schimbul reciproc de colective folclorice în cadrul festivalurilor și concursurilor internaționale, organizate în ambele țări.
2. Părțile vor dezvolta cooperarea directă între instituții și organizații, ce activează în domeniul creației populare, cu scopul schimbului, pe bază de reciprocitate, a specialiștilor din acest domeniu.

Articolul 4

Părțile vor susține organizarea expozițiilor de artă modernă și clasică, organizate în țara celeilalte Părți. Detaliile cooperării vor fi coordonate între instituțiile interesate.

Articolul 5

Părțile vor examina posibilitatea organizării Zilelor Culturii Moldovenești în Republica Polonă și Zilelor Culturii Poloneze în Republica Moldova.

Articolul 6

Părțile vor susține cooperarea directă între instituțiile și organizațiile poloneze și moldovenești, care activează în domeniul muzeisticii și prezervării patrimoniului cultural.

Articolul 7

Părțile vor coopera în scopul prevenirii importului, exportului și traficului ilegal al valorilor culturale, ce aparțin patrimoniului lor cultural în corespundere cu legislația națională aplicabilă în una din țări și convențiile internaționale, semnate de ambele Părți.

Articolul 8

Părțile vor coopera în domeniul protecției drepturilor de autor și a drepturilor conexe, în conformitate cu legislația națională aplicabilă în una din țări și convențiile internaționale, semnate de ambele Părți.

Articolul 9

Părțile vor susține colaborarea directă între bibliotecile publice din cele două țări, în special, între Bibliotecile Naționale ale ambelor țări, în scopul schimbului de experți, informații și publicații. Părțile vor tinde spre implementarea proiectelor comune de instruire în domeniul popularizării cărții, activității editoriale și bibliotecare.

Articolul 10

Părțile vor coopera în domeniul cinematografiei, vor susține organizarea în comun a retrospectivelor de film, și vor participa la evenimentele cinematografice organizate în țările lor respective.

Articolul 11

Părțile vor dezvolta cooperarea în domeniul învățământului artistic prin:

- 1) stabilirea relațiilor directe dintre școlile de artă și instituțiile academice;
- 2) schimbul de studenți, doctoranzi, profesori și cercetători;

- 3) participarea la conferințe, simpozioane și întruniri academice consacrate acestor subiecte, care sunt organizate în ambele țări.

Articolul 12

Părțile vor susține cooperarea în baza Acordului de colaborare între Directorul Principal al Arhivelor de Stat ale Republicii Polone și Serviciul de Stat de Arhivă al Republicii Moldova, semnat la Varșovia la 29 mai 2004, acordând o atenție deosebită asigurării accesului cercetătorilor la sursele arhivelor ale ambelor țări.

Articolul 13

Părțile vor susține cooperarea în cadrul forului Organizației Națiunilor Unite pentru educație, știință și cultură (UNESCO) în domeniul culturii, educației și științei, precum și cooperarea directă între Comitetul polonez pentru UNESCO și Comisia Națională pentru UNESCO din Republica Moldova.

II. Educația și știința

Articolul 14

Părțile vor colabora, acordând o atenție deosebită următoarelor:

- 1) schimbul de experiență, informații și materiale didactice din domeniul învățământului, modernizarea și reformarea învățământului superior în conformitate cu obiectivele stabilite în cadrul Procesului Bologna;
- 2) susținerea studierii limbii polone ca limbă străină în instituțiile de învățământ superior, în particular la Universitatea de Stat din Moldova și la Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, inclusiv, prin instruirea cadrelor didactice și asigurarea adecvată cu suport didactic a centrelor respective;
- 3) asigurarea pentru cetățenii Republicii Moldova de origine poloneză a posibilității de studiere a limbii poloneze și a unui număr selectat de discipline în limba polonă, în cadrul sistemului de învățământ al Republicii Moldova;
- 4) susținerea cooperării directe dintre școli, instituții educaționale și instituții de învățământ superior;
- 5) susținerea evenimentelor academice comune, inclusiv a conferințelor, simpozioanelor, și a concursurilor pentru tineret.

Articolul 15

1. Anual, Partea moldovenească va primi maxim 10 cetățeni polonezi în scopul efectuării stagiilor de cercetare, pe un termen total de 45 luni, fără achitarea taxei pentru instruire.
2. Anual, Partea poloneză va primi, fără achitarea taxei pentru instruire: maxim 5 cetățeni ai Republicii Moldova în instituții de învățământ superior (studii superioare ciclul I și ciclul II); și maxim 5 cetățeni ai Republicii Moldova la studii de doctorat sau stagii de cercetare.

3. Specialitățile și numărul de participanți în programele de învățământ superior, doctorat și stagii de cercetare vor fi coordonate în fiecare an de către Părți.

Articolul 16

Copiii colaboratorilor misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Polone și Republicii Moldova au dreptul la instruire în instituțiile de învățământ de stat de toate nivelele în țara celeilalte Părți, fără achitarea taxei pentru instruire, în conformitate cu legislația aplicabilă în țara Părții respective.

Articolul 17

Anual, Partea poloneză, urmare coordonării cu Partea moldovenească, va delega în Republica Moldova:

- 1) profesori de limbă polonă și profesori de alte discipline, predate în limba polonă, pentru activitate didactică în grădinițe și școli pe teritoriul Republicii Moldova, frecventate de copii de origine poloneză;
- 2) profesori universitari – specialiști în domeniul limbii și literaturii polone – pentru activitate în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova.

Numărul de profesori și profesori universitari va fi coordonat în fiecare an de către Părți.

Articolul 18

Anual, Partea poloneză va primi profesori și studenți ai facultăților Pedagogie și Limbi străine, precum și profesori de limbă polonă din Republica Moldova la cursuri de vară de limbă și literatură polonă.

Numărul de profesori și studenți va fi coordonat în fiecare an.

Articolul 19

Părțile se vor asista reciproc în asigurarea instituțiilor de învățământ cu manuale, cărți metodice și alte suporturi didactice, în scopul satisfacerii necesităților educaționale ale persoanelor de origine poloneză, precum și în scopul asigurării cu suport didactic a profesorilor de limbă polonă din instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova.

Articolul 20

Părțile vor susține dezvoltarea cooperării directe dintre instituțiile de învățământ superior și centre de cercetare, realizate în baza acordurilor încheiate între acestea.

Articolul 21

Părțile vor susține participarea savanților și specialiștilor la seminare academice, conferințe și alte evenimente, în timp ce condițiile financiare de participare vor fi stabilite de către organizatori de fiecare dată.

Articolul 22

Părțile vor susține implementarea proiectelor comune, care impulsionează procesul de instruire și stimulează necesitățile cognitive ale tinerei generații (în special, concursuri, olimpiade, competiții internaționale, programe artistice, odihnă de vară pentru elevi și studenți). Condițiile de participare vor fi stabilite nemijlocit între instituțiile interesate.

Articolul 23

Părțile vor susține cooperarea între Academia Poloneză de Științe și Academia de Științe a Moldovei, realizată în baza Acordului de cooperare științifică între Academia Poloneză de Științe și Academia de Științe a Moldovei, semnat la Cracovia, la 29 mai 1991.

Articolul 24

1. Părțile vor susține pe teritoriul lor, în conformitate cu legislația națională a fiecărei Părți, proiectele culturale, de instruire și cercetare ale organizațiilor neguvernamentale, fondate în Republica Moldova de către cetățenii de origine polonă și în Republica Polonă de către cetățenii de origine moldovenească.
2. Părțile vor asigura ca organizațiile menționate în paragraful 1 să se bucure de asistența financiară și materială peste hotare. Asistența materială va fi scutită de impozite vamale, în caz dacă legislația aplicabilă în țara Părții, în care această asistență se importă, prevede aceasta posibilitate.

III. Tineretul și sportul

Articolul 25

1. Părțile vor susține cooperarea transfrontalieră dintre tineri prin:
 - 1) participarea tinerilor la Programul Uniunii Europene „Youth in Action”;
 - 2) programe de burse pentru tineri;
 - 3) schimb de experiență între specialiști și experți în domeniile relevante tinerilor;
 - 4) schimb de experiență între asociații, organizații guvernamentale și non-guvernamentale, încurajând cooperarea între centrele de tineret naționale și regionale;
 - 5) sporirea interesului pentru instruire și cercetări referitor la politicile de tineret - organizarea conferințelor și seminarelor, adresate subiectelor de interes pentru tineri;
 - 6) elaborarea și implementarea în comun a programelor pentru tineret;
 - 7) organizarea în comun a școlilor de vară în ambele țări.
2. Instituțiile și organizațiile interesate vor stabili regulile, care reglementează aceste schimburi și condițiile de finanțare ale acestora.

Articolul 26

1. Părțile vor susține cooperarea directă între federații, asociații și cluburi sportive din ambele țări.
2. Instituțiile sportive vor coopera în:
 - 1) popularizarea sportului și culturii fizice;
 - 2) schimb de experiență, materiale științifice și metodice;
 - 3) organizarea seminarelor și cursurilor de perfecționare a specialiștilor în domeniul culturii fizice;
 - 4) schimb de experiență referitor la sportul de masă, combaterea dopingului, cât și asigurarea securității în cadrul evenimentelor sportive;
 - 5) schimb de antrenori și specialiști în diferite ramuri de sport.
3. Instituțiile interesate vor stabili regulile schimburilor și condițiile de finanțare ale acestora.

IV. Informația

Articolul 27

Părțile vor promova schimbul de informații între instituțiile de resort din ambele țări prin oferirea de publicații și compendii științifice care permit familiarizarea cu istoria, geografia și cultura ambelor țări.

Articolul 28

Părțile vor promova cooperarea în domeniul radio și televiziune din ambele țări și între edituri de ziare și publicații periodice. Această cooperare va fi realizată, de fiecare dată, în baza acordurilor bilaterale separate, semnate între unitățile relevante.

Articolul 29

Părțile vor susține cooperarea între televiziunile publice ale țărilor respective în cadrul organizațiilor internaționale, la care aceste televiziuni sînt parte, și vor promova diseminarea, prin canale publice, a filmelor și programelor culturale, istorice și educaționale, disponibile prin aceste canale, în conformitate cu acordurile de licențiere și în baza schimbului reciproc de programe coordonate de fiecare dată, în temeiul unor acorduri separate semnate pe subiectele relevante.

Articolul 30

Televiziunile publice ale ambelor țări vor tinde spre renegocierea Acordului între S.A. Televiziunea Polonă și Teleradio Moldova, semnat la Chișinău la 7 februarie 1997, în baza căruia vor stipula regulile de cooperare între programe și instituții, adaptate la condițiile funcționării pieții media europene.

V. Condițiile schimbului de persoane

Articolul 31

Schimbul de persoane se va efectua în temeiul programelor de burse desfășurate în cadrul studiilor superioare și de doctorat, precum și în cadrul stagiilor academice și de cercetare, cursurilor lingvistice, delegării cadrelor didactice – specialiștilor de limba și literatura română cât și de limba și literatura polonă, cât și a profesorilor de limbă polonă, inclusiv în cadrul vizitelor de scurtă durată.

Articolul 32

În cazul situațiilor de urgență parvenite în perioada aflării persoanelor delegate pe teritoriul celeilalte Părți, în conformitate cu acest Program, Partea primitoare va asigura ca aceste persoane să beneficieze de asistență medicală. Partea trimițătoare se va asigura ca persoana delegată, în conformitate cu acest Program, deține asigurare medicală, care întrunește criteriile stipulate în legislația aplicabilă pe teritoriul Părții primitoare, cu acoperirea tratamentului medical necesar în cazul îmbolnăvirii subite sau al accidentului, precum și cu acoperirea costurilor transportării sanitare în țara de reședință.

Articolul 33

1. În conformitate cu articolul 15 al prezentului Program, Partea primitoare va asigura participanții la schimb cu:
 - 1) instruire sau stagii gratuite în instituțiile de învățământ superior de stat și în instituțiile autorizate pentru realizarea studiilor de doctorat;
 - 2) cazare contra plată în cămine studențești în condițiile cetățenilor proprii.
2. Partea trimițătoare se va asigura ca participanții la schimb vor deține mijloace financiare suficiente pentru acoperirea călătoriei internaționale, întreținerii și cazării.
3. Actele candidaților pentru următorul an academic se vor transmite prin canale diplomatice către sfârșitul lunii aprilie, anual.

Articolul 34

1. Angajaților, delegați în baza Articolului 17 al prezentului Program, în scopul efectuării activității didactice în Republica Moldova, Partea moldovenească le va asigura:
 - 1) achitarea salariului lunar în perioada delegării și a indemnizației de concediu, în conformitate cu prevederile legislației aplicabile în Republica Moldova;
 - 2) scutirea de taxele de stat pentru acordarea dreptului de muncă, dreptului de ședere și a permisului de ședere provizorie.

2. Partea poloneză va acoperi cheltuielile de călătorie ale profesorilor și ale altor cadre didactice delegate. Actele profesorilor și ale cadrelor didactice vor fi remise prin canale diplomatice nu mai târziu de 15 mai, anual.

Articolul 35

Partea primitoare va acoperi costurile de participare pentru persoanele încadrate în cursuri în baza Articolului 18 al prezentului Program, cu excepția cheltuielilor de călătorie, care vor fi acoperite de către participanți.

Articolul 36

Persoanele, care au început studiile superioare, de doctorat sau stagiile de cercetare până la intrarea în vigoare a prezentului Program, vor continua studiile până la terminarea lor în condițiile stabilite anterior.

VI. Dispoziții finale

Articolul 37

Prezentul Program nu exclude posibilitatea realizării unor altor forme de cooperare în domeniul culturii, educației, științei, sportului și tineretului, cu condiția coordonării lor pe cai diplomatice.

Articolul 38

1. Prezentul Program poate fi amendat și suplimentat de comun acord, prin semnarea protocoalelor separate, care vor constitui parte integrantă a prezentului Program.
2. Orice dispute sau dezacorduri între Părți, care recurg din interpretarea sau aplicarea prezentului Program vor fi soluționate prin negocieri și consultații.

Articolul 39

Proiectele, care rezultă din prevederile prezentului Program, vor fi finanțate de Părți din fondurile planificate de oficialitățile autorizate în bugetele respective, fără aplicarea la fonduri suplimentare în aceste scopuri.

Articolul 40

Prezentul Program va intra în vigoare la data semnării acestuia și va rămâne în vigoare până la 31 decembrie 2014. Programul va rămâne în vigoare până la intrarea în vigoare a noului Program, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2015.

Semnat la Chişinău la 3 decembrie 2012 în două exemplare originale, fiecare în poloneză, moldovenească și engleză, toate textele fiind egal autentice. În cazul divergențelor de interpretare, textul în limba engleză va fi de referință.

**Pentru Guvernul
Republicii Polone**

**Pentru Guvernul
Republicii Moldova**

**IMPLEMENTATION PROGRAM
BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF POLAND
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
IN THE FIELD OF CULTURE, EDUCATION AND SCIENCE
FOR THE YEARS 2012 – 2014**

The Government of the Republic of Poland and the Government of the Republic of Moldova, hereinafter referred to as the “Parties”,

based on the principles of respect for human rights, openness, tolerance and intercultural dialogue,

desiring to develop co-operation in the fields of culture, education, science, youth, and sports,

having particular regard for direct and creative inter-personal contacts,

seeking to implement the Agreement between the Government of the Republic of Poland and the Government of the Republic of Moldova on Cultural and Scientific Co-operation, done in Chişinău on 10 December 1997,
have agreed as follows:

I. Culture

Article 1

The Parties shall support the organization of concerts, theatre performances, and other artistic events in the country of the other Party.

Article 2

The Parties shall exchange information on the organization of festivals, competitions, and other international events, and shall encourage artists and artistic groups to participate in cultural events organized in the country of the other Party.

Article 3

1. The Parties shall support co-operation in the field of folklore through exchanges of folk groups in the framework of international festivals and competitions organized in both countries.

2. The Parties shall develop direct co-operation between institutions and organizations active in the field of folk art with a view to exchanging, on the basis of reciprocity, specialists in this field.

Article 4

The Parties shall support the organization of modern and ancient art exhibitions in the country of the other Party. Details of the co-operation will be agreed upon by the interested institutions.

Article 5

The Parties shall consider the possibility of organizing Days of the Moldovan Culture in the Republic of Poland and Days of the Polish Culture in the Republic of Moldova.

Article 6

The Parties shall support direct co-operation between Polish and Moldovan institutions and organizations active in the field of museology and the preservation of cultural heritage.

Article 7

The Parties shall co-operate to prevent the illegal import, export and trafficking in cultural goods constituting their cultural heritage, pursuant to the national laws applicable in one of the countries and the international conventions to which both Parties are sides.

Article 8

The Parties shall co-operate in the field of copyright and neighbouring rights, pursuant to the national laws applicable in one of the countries and the international conventions to which both Parties are sides.

Article 9

The Parties shall support direct contacts between public libraries in the two countries, in particular between the National Libraries of the two countries, for the purpose of exchanging experts, information, and publications. The Parties shall endeavour to implement joint training projects in the field of book popularisation, publishing, and library operations.

Article 10

The Parties shall co-operate in the sphere of cinematography, support joint organization of film reviews, and participate in film events organized in their respective countries.

Article 11

The parties shall develop co-operation in the field of art education by:

- 1) establishing direct contacts between art schools and academic institutions;
- 2) exchanging students, Ph.D. candidates, academic teachers, and research staff;

- 3) participating in conferences, symposia, and academic meetings devoted to these issues that are organized in both countries.

Article 12

The Parties shall support co-operation pursuant to the *Agreement on Co-operation between the Director General of State Archives of the Republic of Poland and the State Archives Service of the Republic of Moldova*, done in Warsaw on 29 May 2004, paying special attention to ensure that researchers have access to the archival resources of both countries.

Article 13

The Parties shall support co-operation on the forum of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) in the field of culture, education and science, and direct co-operation between the Polish UNESCO Committee and the UNESCO National Commission of the Republic of Moldova.

II. Education and Science

Article 14

The Parties shall co-operate, paying particular attention to the following:

- 1) exchanging experience, information and teaching materials in the field of education, modernization, and reform of higher education in the framework of the goals set out in the Bologna Process;
- 2) supporting teaching of Polish as a foreign language in higher education institutions, particularly at the State University of Moldova and the Alecu Russo State University of Bălți, inter alia, by training teachers and ensuring that adequate teaching aids are provided to these centres;
- 3) providing nationals of the Republic of Moldova of Polish descent the possibility of studying the Polish language and other selected subjects in the Polish language within the framework of the educational system of the Republic of Moldova;
- 4) supporting direct co-operation between schools, educational institutions, and higher education institutions;
- 5) supporting joint academic events, including conferences, symposia, and competitions for young people.

Article 15

1. Each year, the Moldovan Party shall receive up to 10 Polish nationals for the purpose of conducting research internships, for a total number of 45 months, without charging tuition.
2. Each year, the Polish Party shall receive, without charging tuition: up to 5 nationals of the Republic of Moldova for higher education (first-tier and second-

- tier); and up to 5 nationals of the Republic of Moldova for PhD studies or research internships.
3. Study majors and the number of candidates for higher education studies, PhD studies, and research internships will be agreed upon each year by the Parties.

Article 16

Children of employees of diplomatic missions and consular offices of the Republic of Poland and the Republic of Moldova have the right to study in public schools of all levels in the country of the other Party, without paying tuition, pursuant to the laws applicable in the country of the respective Party.

Article 17

Each year, the Polish Party, in consultation with the Moldovan Party, shall second to the Republic of Moldova:

- 1) Polish language teachers and teachers of other subjects taught in Polish to work as teachers in kindergartens and schools in the territory of the Republic of Moldova that are attended by children of Polish descent;
- 2) Academic teachers – specialists in the field of the Polish language and Polish literature – to work in higher education schools in the Republic of Moldova.

The number of teachers and teaching staff shall be agreed upon each year.

Article 18

Each year, the Polish side shall receive academic teachers and students of pedagogy and foreign languages, and the Polish language teachers from the Republic of Moldova to attend Polish language and Polish literature summer courses.

The number of teachers and students shall be agreed upon each year.

Article 19

The Parties shall assist each other in equipping educational institutions with textbooks, books on methodology, and other teaching aids with the aim of meeting educational needs of the people of Polish descent, as well as to provide teaching aids to the Polish language teachers in higher education institutions of the Republic of Moldova.

Article 20

The Parties shall support the development of direct co-operation between higher education institutions and research institutes, undertaken pursuant to agreements concluded between them.

Article 21

The Parties shall promote participation of academic researchers and scientists in academic seminars, conferences and other events, while the financial conditions of their participation shall be agreed upon each time by the organizers.

Article 22

The Parties shall support the implementation of joint projects that activate the process of teaching and stimulate the cognitive needs of the young generation (in particular, competitions, olympiads, international games, artistic programmes, summer vacations for secondary school and college students). Terms of participation shall be agreed upon directly by the interested institutions.

Article 23

The Parties shall support co-operation between the Polish Academy of Sciences and the Academy of Sciences of Moldova, conducted pursuant to the *Agreement on Scientific Co-operation between the Polish Academy of Sciences and the Academy of Sciences of Moldova*, done in Krakow on 29 May 1991.

Article 24

1. The Parties shall support in their territory, pursuant to the national laws of each of the Parties, cultural, training and research projects of non-governmental organizations established in the Republic of Poland by the people of Moldovan descent, and in the Republic of Moldova by the people of Polish descent.
2. The Parties shall enable organizations referred to in paragraph 1 to obtain financial and in-kind assistance from abroad. In-kind assistance shall be exempt from customs duties, if the laws applicable in the country of the Party to which such assistance is imported provide for such possibility.

III. Youth and Sports

Article 25

1. The Parties shall support comprehensive co-operation of young people through:
 - 1) the participation of young people in the "Youth in Action" Programme of the European Union;
 - 2) scholarship exchange programmes for young people;
 - 3) the exchange of experiences between specialists and experts in the fields relating to young people;
 - 4) the exchange of experiences between associations, governmental and non-governmental organizations, fostering co-operation between national and regional youth centres;

- 5) raising interest in training courses and research relating to youth policy – the organization of conferences and seminars addressing the subject of young people;
- 6) joint development and implementation of youth programmes;
- 7) joint organization of summer schools in both countries.

2. Interested institutions and organizations will define the rules governing such exchanges and the terms of their financing.

Article 26

1. The Parties shall support direct co-operation between sports federations, associations, and clubs of both countries.
2. Sports institutions shall include:
 - 1) the popularisation of sports and physical education;
 - 2) the exchange of experiences, research and teaching materials;
 - 3) the organization of seminars and training courses to improve the qualifications of physical education specialists;
 - 4) the exchange of experience relating to sport accessible for all, the fight against the use of performance-enhancing drugs, and ensuring security at sporting events;
 - 5) the exchange of coaches and trainers in various sports.
3. Interested institutions will define the rules of exchanges and the terms of their financing.

IV. Information

Article 27

The Parties shall promote the exchange of information between relevant institutions of the two countries by providing scientific publications and compendia presenting knowledge about the history, geography, and culture of the two countries.

Article 28

The Parties shall promote co-operation in the field of radio and television broadcasting of the two countries and between the editorial staff of newspapers and periodicals. Such co-operation will be carried out each time pursuant to separate bilateral agreements concluded between the entities concerned.

Article 29

The Parties shall support co-operation between public television broadcasting stations of their respective countries within the framework of international organizations of which such television stations are members, and shall promote the dissemination – through public television stations – of cultural, historical and educational films and programmes made available by such television stations, pursuant to license agreements and based on a mutual exchange of programmes to be agreed upon each time, in accordance with separate agreements on the relevant subject.

Article 30

The public television stations of both countries shall use their best efforts to renegotiate the Agreement between Telewizja Polska S.A. and Teleradio Moldova, done in Chişinău on 7 February 1997, pursuant to which they will lay down the rules of programme and institutional co-operation adapted to the conditions of the functioning of the European media market.

V. Terms of Exchange of Persons

Article 31

The exchange of persons shall take place within the framework of academic and PhD scholarship exchange programmes as well as academic and research training, language courses, and the secondment of academic teachers – Polish language and literature specialists and Romanian language and literature specialists – as well as Polish language teachers, including within short-term visits.

Article 32

In the event of emergencies taking place while seconded persons stay in the territory of the other Party pursuant to this Programme, the receiving Party shall ensure that such persons receive medical care. The sending Party shall ensure that a person seconded pursuant to this Programme is covered by an insurance policy, which fulfils the criteria laid down in the laws applicable in the territory of the receiving Party that cover required medical treatment in the event of sudden illness or accident, as well as cover the costs of sanitary transportation to the country of residence.

Article 33

1. Pursuant to the Article 15 of this Programme, the receiving Party shall provide to participants of an exchange:
 - 1) free of charge tuition or internships in public higher education institutions and in institutions authorized to conduct PhD studies;
 - 2) payable accommodation at academics hostels on the terms offered to their own citizens;
2. The sending Party shall ensure that exchange participants have sufficient financial resources to cover the costs of travel, living, and accommodation.
3. Documents of candidates for the next academic year shall be sent via diplomatic channels by the end of April each year.

Article 34

1. Employees seconded pursuant to the Article 17 of this Programme for the purpose of teaching in the Republic of Moldova shall be provided by the Moldovan Party with:

- 1) a monthly remuneration for the duration of his/her secondment and a paid vacation leave, pursuant to the provisions of law applicable in the Republic of Moldova;
 - 2) exemption from state taxes issuance of work permit, residence permit and temporary residence permit.
2. The Polish Party shall cover the travel costs of the seconded academic teachers and other teachers. Documents of academic teachers and other teachers shall be sent by diplomatic channels not later than May 15 of each year.

Article 35

The receiving Party shall cover the course participation costs of persons participating in courses pursuant to the Article 18 of this Programme, with the exception of their travel costs, which will be covered by the participants themselves.

Article 36

Persons who were enrolled in higher learning courses, PhD studies, and research internships prior to the entry into force of this Programme will continue their studies until their completion on the terms agreed upon earlier.

VI. Final Provisions

Article 37

This Programme does not exclude other forms of co-operation in the fields of culture, education, science, sport and youth, provided such forms are agreed upon through diplomatic channels.

Article 38

1. This Programme may be amended and supplemented by mutual agreement in the form of separate protocols, which shall constitute an integral part thereof.
2. Any disputes or discrepancies between the Parties arising from the interpretation or application of this Programme shall be settled by way of negotiation and consultation.

Article 39

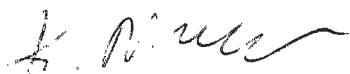
Projects arising from the adoption of the provisions of this Programme shall be financed by each of the Parties from funds planned by the respective authorities in their budgets, without applying for additional funds for this purpose.

Article 40

The Programme shall enter into force on the day of its signing and shall remain in force until 31 December 2014. The Programme shall remain in force until the entry into force of a new Programme, but not longer than until 31 December 2015.

Done in *Chisinau* on *3 December 2012* in two originals, each in the Polish, Moldovan and English language, with all texts being equally authentic. In the event of differences in their interpretation, the English text shall prevail.

**For the Government
of the Republic of Poland**

**For the Government
of the Republic of Moldova**

